

## 2.1 สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ของคนไทย

รายงานการพัฒนา คนของประเทศไทย ปี 2550 ที่จัดทำโดยองค์การ สหประชาชาติ (UNDP) ได้แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาคนของประเทศไทยมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง และประเทศไทย สามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals) ได้ตามหรือก่อน กำหนดเวลา อย่างไรก็ตามยังคงมีปัญหาในหลายประเด็น รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนมีความแตกต่างกันอย่างมาก และยังมีครัวเรือนที่ยากจนเรื้อรังกระจุกตัวอยู่ในหลายจังหวัด บริการของรัฐในที่ต่าง ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมากทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ ในเวลาเดียวกันก็มีภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ อันเป็นผลจากการที่ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายอย่างรวดเร็วในหลายทศวรรษที่ผ่านมา นอกจากนี้การอพยพแรงงานของคนชนบทยังทำให้เกิดปัญหาในครอบครัวและชุมชนตามมา

ปัญหาเรื้อรังของคนไทยที่ส่งผลต่อความมั่นคงของมนุษย์ ได้แก่ คนไทยในวัยทำงาน และเยาวชนมีนิสัยฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายเกินตัว ดิฉอบายมุข และสิ่งเสพติด ส่งผลให้ต้องประสบกับปัญหาหนี้สิน เรื้อรังและปัญหาสุขภาพ รวมทั้งประชาชนจำนวนมากยังขาดที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม มีปัญหาความยากจนโดย สาเหตุของปัญหาความยากจนที่สำคัญคือ การเล่นเกมพนัน

สำหรับปัญหาเยาวชนไทย ส่วนใหญ่ขาดวินัยของการเป็นพลเมืองที่ดี ได้แก่ การหลงใหล บริโภคนิยม ฟุ้งเฟ้อ และขาดสำนึกสาธารณะ การเที่ยวกลางคืน ดูการ์ตูนโป๊ วิดีทัศน์โป๊ เว็บไซด์โป๊ เด็ก นักเรียนระดับ ประถมศึกษาถูกทำร้ายร่างกายในสถานศึกษาซึ่งเป็นผลมาจากการนิยมใช้ความรุนแรงในหมู่ เด็กและเยาวชน การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เด็กและเยาวชนถูก ละเมิดทางเพศ ก่อคดีอาชญากรรม พนันบอลเล่นหวย จากการยืนยันของ น.พ.ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน จิตแพทย์และโฆษกกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่าคนที่ติดการพนันอย่างหนักจนหลงมกมาย และไม่สามารถดึงตัวเองออกมาจากการพนันได้ ถือเป็นโรค อย่างหนึ่ง (Pathological Gambling) ซึ่งเมื่อถึงระยะสุดท้ายของโรคแล้วจะนำมาซึ่งปัญหาการสูญเสียเงิน การ ใช้ความรุนแรงในครอบครัว ครอบครัวแตกแยก เสียสุขภาพ เสียหน้าที่การงาน มีอาการซึมเศร้า ในบางราย อาจถึงกับฆ่าตัวตาย

ในด้าน โครงสร้างประชากรของประเทศไทย มีการเปลี่ยนแปลงไปสู่สภาวะที่เรียกว่า “สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society)” ซึ่งเป็นผลมาจากการลดลงของอัตราการเกิดและอัตราการตาย ของประชากร ทั้งนี้ การเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุในประเทศไทยมีอัตราเร็วมากกว่าที่เกิดขึ้นในประเทศที่พัฒนาแล้วอย่าง มาก การเปลี่ยนแปลงของภาวะประชากรสูงอายุเป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งใน

ด้านสังคมและสุขภาพแต่การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่เกิดขึ้นในประเทศไทยทำให้โอกาสในการปรับตัวของประชากร และการเตรียมการเพื่อรองรับผลกระทบเป็นไปอย่างจำกัดและมีความยากลำบาก นอกจากนี้พบว่าในปัจจุบัน จำนวนผู้ป่วยทางจิต โรคซึมเศร้า และพยายามฆ่าตัวตายในสังคมไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างน่าตกใจ

## 2.2 ทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของประเทศไทย

บริบทที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย ประกอบด้วย บริบทด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในอนาคตของโลกและของประเทศไทย<sup>1</sup> ดังนี้

(1) การรวมตัวของกลุ่มเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงในตลาดการเงินของโลก รวมทั้งการก่อตัวของ ศตวรรษแห่งเอเชีย (จีนและอินเดียเป็นตัวจักรใหม่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก) ซึ่งส่งผลกระทบทั้งเชิงบวกและลบต่อประเทศไทย

(2) การเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในประเทศเพื่อนบ้านของ ไทย ที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาด้านสังคมทั้งในประเทศเหล่านั้นและในประเทศไทยเอง (เกิดกรณีแรงงานข้ามชาติ แรงงานลอตเตอรี่ นักเรียนต่างชาติที่เข้ามาเรียนในประเทศแถบชายแดน โรคระบาดที่เคยหมดไปจากประเทศไทยย้อนกลับมาใหม่ ฯลฯ)

(3) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด (นาโนเทคโนโลยี เทคโนโลยีชีวภาพ และเทคโนโลยีสื่อสารและสารสนเทศ ) มีการเน้นเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา และความหลากหลายทางชีวภาพ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เหล่านี้ ทำให้คนก้าวตามไม่ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง ไม่สามารถติดตามความเปลี่ยนแปลงของโลก และงานอาชีพบางอย่างได้

(4) การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม ประชากรสูงอายุเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการออมและค่าใช้จ่ายของรัฐเพื่อรองรับภาระด้านสาธารณสุขมากขึ้น

(5) การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมและภัยธรรมชาติที่เพิ่มมากขึ้น ระบบนิเวศเสื่อมโทรมปัญหาเรื่องการใช้พลังงานฟุ่มเฟือย และจัดหาพลังงานทางเลือกที่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ที่น่าเป็นห่วง คือ การแข่งขันพลังงาน ความขัดแย้งระหว่างเผ่าพันธุ์และศาสนา การแก่งกำไร ซึ่งมีผลต่อการกักตุนพลังงาน ทำให้ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซธรรมชาติสูงขึ้นอย่างผิดปกติ ส่งผลต่อด้านทุนการผลิต อัตราเงินเฟ้อ สินค้าและบริการต่างๆมีราคาแพงมากขึ้น ทำให้คนยากจนไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างปกติสุขได้ นอกจากนี้ยังส่งผลให้เกิดปัญหาการลดการจ้างงานในบางสาขาอีกด้วย เท่ากับเป็นการเพิ่มปัญหาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้เลวร้ายมากยิ่งขึ้นไปอีก

(6) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค ทั้งที่เป็นปัญหาต่อสุขภาพ และการเริ่มตระหนักเรื่องการรักษาสุขภาพและนิยมนิยมธรรมชาติ กระแสผลักดันประชาธิปไตย ธรรมชาติบาล และความมั่นคงของมนุษย์ นอกจากนี้ การลงทุนขนาดใหญ่จากต่างประเทศมีแนวโน้มว่าจะย้ายฐานการผลิตจากไทย

<sup>1</sup> คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ, แผนยุทธศาสตร์ 5 ปี สร้างสวัสดิการสังคมไทย ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550-2554)

ไปสู่ประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ มาเลเซีย เวียดนาม ทั้งนี้ไม่นับรวม จีน และอินเดีย ซึ่งเป็นแหล่งดึงดูดการลงทุนจากทวีปอเมริกาเหนือและยุโรปอยู่แล้ว สถานการณ์และความพร้อมในการแข่งขันของประเทศก็จะยิ่งลดลงไปอีก

## 2.3 แนวนโยบายการพัฒนาสังคมของประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ซึ่งถือเป็นแผนหลักในการพัฒนาประเทศ ปรัชญาในการจัดทำแผนฉบับนี้คือการนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมุ่งพัฒนาให้คนไทยมีความรู้คู่คุณธรรม รู้เท่าทันโลก เป็นคนดี มีวินัยและรับผิดชอบ มีความภูมิใจสามารถสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ชุมชนและสถาบันสังคมมีความเข้มแข็ง อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและเกื้อกูล ภายใต้อาณัติความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และความหลากหลายทางทรัพยากรธรรมชาติ มีระบบเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพ สามารถพึ่งตนเองและแข่งขันได้ รวมทั้งมีการกระจายการพัฒนาที่เป็นธรรม อยู่ภายใต้ระบบการบริหารจัดการประเทศที่โปร่งใส เป็นธรรมและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม อันจะเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศที่สมดุล และสร้างความสุขอันยั่งยืน และแนวคิดการพัฒนาโดยให้คนเป็นศูนย์กลาง โดยกำหนดคิวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ คือ “มุ่งพัฒนาสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) คนไทยมีคุณธรรมนำความรอบรู้ รู้เท่าทันโลก ครอบครัวยุบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน อยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี” โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ ดังนี้

(1) พัฒนาคคนให้มีคุณภาพ มีคุณธรรมนำความรู้ สร้างกำลังคนที่มีทักษะพื้นฐานในการทำงาน กำลังคนด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีเพิ่มขึ้น เพิ่มแหล่งเรียนรู้และกระจายความรู้สู่ภาคการผลิตและชุมชนในระดับภูมิภาค เพื่อเพิ่มผลิตภาพของแรงงานให้สูงขึ้น พัฒนาต่อ ยอดองค์ความรู้จากวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน

(2) ลดปัญหาความยากจน โดยขยายเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อเพิ่มจำนวนชุมชนที่เข้มแข็งในการพัฒนาโดยกระบวนการมีส่วนร่วม สร้างเครือข่ายชุมชนพึ่งตนเองที่มีความมั่นคงทางอาหาร

(3) มุ่งให้เศรษฐกิจโดยรวมขยายตัวอย่างมีคุณภาพและมีเสถียรภาพ เพิ่มระดับการออม และลดความเสี่ยงที่จะเกิดการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและดุลการชำระเงิน ขณะเดียวกันปรับโครงสร้างการผลิตที่สมดุลยั่งยืนโดยรักษาสัดส่วนการผลิตภาคเกษตรที่เหมาะสม และเพิ่มบทบาทการผลิตภาคบริการ พร้อมทั้งปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและกระบวนการผลิตทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนปรับโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ (logistics) ของประเทศให้มีความเหมาะสมเพื่อช่วยลดต้นทุนด้านเวลาและประหยัดค่าใช้จ่าย

(4) สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โดยการฟื้นฟูอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ ป่าชายเลน รวมทั้งขยายพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่กำลังจะสูญพันธุ์ รักษาคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลัก คุณภาพอากาศ และเสียงให้อยู่ในระดับมาตรฐาน ตลอดจนสร้างฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ และการขยายตัวของภาคการผลิตและบริการที่เกี่ยวกับการจัดการและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

(5) เพิ่มประสิทธิภาพภาคราชการ เพิ่มการมีส่วนร่วมภาคประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพัฒนาประเทศ สร้างธรรมาภิบาลในองค์กรภาคเอกชน รวมทั้งการพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในทุกภาคส่วนของสังคมไทย

นอกจากนี้แผนฯ ดังกล่าวยังได้กำหนด ยุทธศาสตร์การพัฒนา 5 ยุทธศาสตร์ ซึ่งในจำนวนนี้มี 3 ยุทธศาสตร์ ที่มุ่งเน้นและเอื้ออำนวยต่อการจัดสวัสดิการสังคมเชิงรุก ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมเป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ และการเสริมสร้างธรรมาภิบาลเพื่อการบริหารจัดการประเทศสู่ความยั่งยืน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ได้กล่าวถึงการพัฒนาสังคมและชุมชน โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและบริหารท้องถิ่นด้วยตนเอง ในแผนบริหารราชการแผ่นดิน และนโยบายรัฐบาลปัจจุบัน มีนโยบายที่ชัดเจนด้านสังคมและคุณภาพชีวิต ทั้งด้านการศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิต คุณภาพชีวิตแรงงาน การพัฒนาสุขภาพของประชาชน รวมถึงการฟื้นฟูและสืบสานคุณค่าความหลากหลายของวัฒนธรรมไทยที่เป็นวิถีชีวิต ประเพณี ค่านิยมอันดีงาม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การดูแลรักษาแหล่งอุทยานประวัติศาสตร์ โบราณสถาน พิพิธภัณฑสถานต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้และสร้างสรรค์

## 2.4 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

### วิสัยทัศน์

เป็นกระทรวงหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม เพื่อนำไปสู่สังคมที่ดีงาม และอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน

### พันธกิจ

1. สร้างโอกาสกับผู้ที่ประสบปัญหาทางสังคมสามารถเข้าถึงบริการด้านสวัสดิการสังคม
2. ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการคุ้มครอง ปกป้อง และพัฒนา ตลอดจนมีหลักประกันในการดำรงชีวิต
3. ภาวการณ์ช่วยเหลือทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสังคมคุณธรรม

### ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การพัฒนาวัดสวัสดิการสังคมและสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิต
  - 1.1. กลุ่มเป้าหมายมีโอกาสเข้าถึงการคุ้มครองและสวัสดิการอย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่

2. ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนา ป้องกัน และ แก้ไขปัญหาสังคม
  - 2.1 ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการคุ้มครองและป้องกันปัญหาทางสังคม
  - 2.2 ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
3. เสริมพลัง และสร้างการมีส่วนร่วม
  - 3.1 กลุ่มเป้าหมายและชุมชนมีศักยภาพและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม
4. ส่งเสริมระบบการบริหารราชการตามหลักธรรมาภิบาล
  - 4.1 ภาคประชาชนและบุคลากรมีความเชื่อมั่นในการบริหารราชการแผ่นดิน

## 2.5 ยุทธศาสตร์การสร้างสวัสดิการสังคมไทย

การที่ประเทศไทยได้มีการออกพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการส่งเสริมงานสวัสดิการสังคม โดยมีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นเจ้าภาพหลัก ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมให้เป็นไปอย่างทั่วถึงเหมาะสมและเป็นธรรม และได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี สร้างสวัสดิการสังคมไทย ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550-2554) เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญของประเทศในการเร่งรัดให้เกิดการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับทุกคนได้อย่างทั่วถึง เป็นธรรมและได้มาตรฐาน โดยมีเนื้อหาที่ตอบสนองต่อแนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ในการก่อให้เกิดการสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของประชาชนได้ในที่สุด

### วิสัยทัศน์

ชุมชนและประชาสังคมเข้มแข็ง สามารถป้องกัน แก้ไขปัญหา และมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคม สมาชิกครอบครัวยากจนและขาดโอกาส ได้รับหลักประกันทางสังคมทั้งด้านสุขภาพ การศึกษา การมีงานทำ ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อม รายได้ขั้นต่ำที่เหมาะสมกับเพศ วัย ตามสิทธิขั้นพื้นฐาน รวมทั้งได้รับความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามกฎหมาย และได้รับความช่วยเหลือบนหลักการสิทธิมนุษยชน และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

### ประเด็นยุทธศาสตร์

#### 1. การใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างความมั่นคงของมนุษย์

เผยแพร่แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประชาชนไทยทุกเพศ ทุกวัย ด้วยวิธีการนำเสนอแบบอย่างที่ดี การอบรมให้ความรู้ การรณรงค์ผ่านสื่อต่าง ๆ การส่งเสริมกิจกรรมในโรงเรียนทั้งในและนอกหลักสูตร การส่งเสริมให้เกิดการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้นโยบายจูงใจชุมชน เอกชน โรงเรียน วัด ครอบครัว บุคคล ส่งเสริมงบประมาณค่าใช้จ่าย รวมทั้งสนับสนุนการวิจัยความรู้เศรษฐกิจพอเพียงที่เอื้อต่องานสวัสดิการสังคม เพื่อสร้างความมั่นคงของมนุษย์ให้เกิดขึ้นกับประชาชนไทย

## 2. ยุทธศาสตร์การเสริมพลังและกระจายอำนาจให้แก่พันธมิตรในการจัดสวัสดิการ

### สังคม

ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้วยตนเอง ด้วยวิธีการสนับสนุนทั้งด้านการเงิน การคลัง ภาษี รวมทั้งรูปแบบเงินสมทบ และการกระจายอำนาจในการบริหารและดำเนินงาน เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ ชุมชน อาสาสมัคร องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรสาธารณะประโยชน์ และเอกชน ให้มีความรู้ ทักษะ ในการจัดบริการทางสังคมแต่ละด้าน ขยายแนวคิดและรูปแบบในการดำเนินงานให้ชัดเจน จัดทำโครงการเฝ้าระวังทางสังคม ให้กว้างขวางทั้งในเชิงพื้นที่กายภาพและพื้นที่เนื่องงานในมิติต่างๆ เพื่อป้องกันปัญหาสังคมที่อาจจะเกิดขึ้นได้

## 3. ยุทธศาสตร์ป้องกันปัญหาสังคมโดยการสร้างความรู้ ค่านิยม และวิถีการดำรงชีวิตใหม่ โดยเน้นการลดละเลิกอบายมุข

พัฒนางานสวัสดิการสังคมที่เน้นชุมชนเป็นศูนย์กลาง ใช้ทุนทางสังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม เน้นใช้ศักยภาพของภาคเอกชนในการจัดสวัสดิการสังคม ทั้งเชิงรุกและรับ ให้ความรู้เรื่อง สวัสดิการสังคมและสิทธิที่พึงได้รับ รวมทั้งขยายการคุ้มครองทางสังคมให้กลุ่มเป้าหมายต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้อ่อนแอในสังคม ผ่านช่องทางใหม่ ๆ ให้มากขึ้น พัฒนาเรื่องการศึกษาของนักเรียนและการศึกษานอกระบบโรงเรียน จัดทำโครงการพัฒนาต่าง ๆ ทั้งในชุมชน วัด และโรงเรียน ควบคุม จำกัด สิ่งมอมเมา ยาเสพติด ภัยต่าง ๆ ปรับปรุงคุณภาพสื่อและการโฆษณา รวมทั้งสร้างค่านิยมเรื่องจิตอาสาการให้เพื่อสังคมผ่านกิจกรรม โครงการต่าง ๆ

## 4. ยุทธศาสตร์การสร้างสมรรถนะของระบบงาน และวิถีการปฏิบัติงาน โดยใช้การวิจัยและพัฒนา การจัดการความรู้ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

พัฒนาระบบข้อมูล พัฒนากลไกการทำงานและการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการวิจัย/พัฒนา และจัดการความรู้เรื่องวิถีปฏิบัติงานกับกลุ่มเป้าหมายประเภทต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กำหนดมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคม และการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน จัดทำเอกสารแนะนำงานสวัสดิการสังคมสำหรับประชาชน (User guide) กำหนดคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงานทั้งที่เป็นมืออาชีพและอาสาสมัคร การประเมินขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน พัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร ปฏิบัติงาน ใช้เครื่องมือใหม่ ๆ เช่น เครื่องมือทางจิตวิทยาและการทำงานสมอง มาประเมินความเสี่ยงของเด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำรุนแรงประเภทต่างๆ (MEGA) และ/หรือการจัดการปัญหา /ดูแลผู้รับบริการอย่างครบวงจร (Case Management) รวมทั้งเครื่องมืออื่น ๆ ที่ได้จากการจัดการความรู้จากตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี เพื่อให้ประชาชนได้รับสวัสดิการสังคมที่ได้มาตรฐานและเหมาะสมกับสภาพสังคม

## 5. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างการรวมพลังเพื่อเพิ่มเป็นทวีคูณ (Synergy) ในการจัดสวัสดิการสังคม โดยพัฒนาระบบและแนวทางบูรณาการงานของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจ องค์กรภาคประชาชน และชุมชน

กำหนดนโยบายที่เป็นเอกภาพ กำหนดเจ้าภาพหลัก และภาคที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหน้าที่ของแต่ละภาคส่วนในการดำเนินงานแต่ละด้านให้ชัดเจน โดยต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ สร้างคู่มือเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของแต่ละภาคส่วนที่ไม่ขัดแย้งกัน สร้างความเข้าใจในงานสวัสดิการสังคมร่วมกันในหมู่ภาคีต่าง ๆ รวมทั้งสร้างระบบงานที่เน้นการประสานเนื้องาน ทรัพยากร และเครือข่ายในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงาน

#### **6. ยุทธศาสตร์การสร้างเอกภาพในการบริหารแผนยุทธศาสตร์ โดยสร้างความเข้มแข็งแก่หน่วยงานกลางที่ดูแลงานสวัสดิการสังคม**

เพิ่มอำนาจ บทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ โดยเฉพาะในส่วนของการกำหนดนโยบาย จัดสรรงบประมาณ และการกำกับดูแล ปรับโครงสร้างระบบการบริหารงาน ระบบข้อมูล ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ใหม่ จัดตั้งองค์กรรูปแบบใหม่ขึ้นมาภายใต้การกำกับของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อดูแลเรื่องการบริหารโครงการสวัสดิการสังคมด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบายของคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ รวมทั้งทำหน้าที่ในการศึกษา วิจัย และพัฒนางาน และประเมินผลโครงการสวัสดิการสังคม เพื่อให้เกิดระบบสวัสดิการสังคมที่มีเอกภาพและประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรของชาติ

#### **7. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการเงิน การคลัง และการปฏิรูปกฎหมายที่ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมรูปแบบต่างๆ**

พัฒนา ปรับปรุง แก้ไขกฎหมายด้านสวัสดิการสังคมให้เหมาะสม และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงและรับประโยชน์จากสวัสดิการสังคมที่จัดโดยภาคส่วนต่าง ๆ ให้แก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ในสังคมให้มากขึ้น ส่งเสริมกฎหมาย นโยบายด้านการเงินการคลังเพื่อสังคมทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการจัดสวัสดิการสังคมและผู้อ่อนแอในสังคม ติดตาม เร่งรัด ผลักดันการออก/แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสังคม รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ และให้เป็นไปตามหลักสิทธิและความเสมอภาคของประชาชนที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ประชาชนได้รับสวัสดิการตามสิทธิอย่างทั่วถึง